

Pictorul și Minotaurul

Din creația generației sale și, în general, din peisajul artistic actual, pictura tânărului Alexandru Rădvan se distinge printr-o foarte serioasă abordare culturală, dar și prin închegarea articulată a unui mesaj transmis cu gravitate. Pictura lui, prezentă în deja opt expoziții personale și în multe altele de grup, se manifestă ca expresie a unui mod particular de a pune probleme de natură formală asupra unui posibil dialog între civilizațiile trecute și civilizația contemporană.

Cea mai recentă expoziție personală semnată Alexandru Rădvan poartă titlul „Soma” și poate fi vizitată până la jumătatea

lunii iunie la galeria Anaid Art, un spațiu elegant, recent intrat în circuitul galeriilor private din București. Noua serie de lucrări realizate de tânărul pictor se concentrează, așa cum însuși titlul ei ne-o sugerează, asupra corpului omenesc, preocupare constantă a lui Alexandru Rădvan. De data aceasta însă, anatomia tratată cu grijă pentru detaliul sugestiv și evocator nu mai aparține unor personaje cu aură de eroi veterotestamentari, așa cum se întâmpla în seriile anterioare de lucrări, ci unui hibrid umano-animalier desprins din mitologia greacă, nimeni altul decât Minotaurul, fiu nelegitim al reginei Cretei și stăpân al Labirintului care cere continuu jertfe. Mitologia, marile religii, literatura majoră continuă să reprezinte surse nesecate și nebănuite de inspirație pentru pictura lui Rădvan. Eroii unor episoade definitorii în devenirea umanității incită imaginația și puterea lui de a interoga constructiv subtilele raporturi dintre contingent și transcendent, dintre sacru și profan, dintre ceea ce este etern și ceea ce este trecător.

Acum, fascinația lui Alexandru Rădvan se lasă cu voluptate animată de vina tragică a ființei cu trup omenesc și cap de taur, până într-acolo încât artistul are tentația de a se identifica cu acest personaj mitologic. „Minotaurul aș putea fi chiar eu”, mi-a mărturisit pictorul, pentru care stăpânul labirintului nu păcătuiește decât prin inocență și singurătate predestinată. De altfel, una dintre lucrările realizate în culori acrylice, de la galeria Anaid Art, cea care străjuiește intrarea în sala de expoziție, este un autopoortret al artistului care poartă în mâini, ca pe un trofeu, capul Minotaurului ucis, al cărui corp secționat zace undeva în spatele purtătorului de trofeu. Mesajul transpare cu limpezime: „Noi l-am ucis pe Minotaur”, spune Rădvan, înțelegând prin aceasta mai mult decât ne-am imagina la o primă vedere. Modernitatea a ucis misterul, a aruncat în derizoriu vechile și solidele credințe care erau pilonii acestei lumi, a lăsat omul să rătăcească într-un univers golit, într-un labirint din care

divinitatea pare să se fi retras o vreme pentru a nu fi cu totul pângărită de nebunia celor care cred că au reușit să-l înlocuiască pe Dumnezeu. Privind lucrurile din această perspectivă, mi-aș lua libertatea de a observa că actuala serie de lucrări semnate Alexandru Rădvan s-ar putea constitui nu atât într-un manifest anti-modern, cât într-unul anti-postmodern. Și argumentele sunt mai multe. La nivelul mesajului, e cât se poate de limpede că interesul artistului pentru eroii atemporali, fie ei biblici sau mitologici, îl diferențiază net de artiștii tentați să parodieze, să minimalizeze ori să „recontextualizeze” astfel de subiecte. Pe de altă parte, tratarea realistă, naturalistă uneori a anatomiei, insistența asupra detaliilor cu mare forță sugestivă îl înscrie pe Rădvan printre pictorii care nu se simt lezați de prea mari apropieri de arta clasică. Desigur, deformările, racursiurile, libertățile în interpretarea formei sunt prezente și în pânzele lui Rădvan, dar artiștii dintre cei mai mari, din toate timpurile, au recurs la astfel de „artificii” tocmai pentru a-și transmite cu sporită claritate mesajul.

Chiar citatul din „Eneida”, scris pe unul dintre pereții galeriei unde expune acum Alexandru Rădvan și care este un fel de *moto* al discursului său plastic, pare grăitor din perspectiva dorinței artistului de a se reîntoarce într-un trecut care prezervă în el atât premisele prezentului, cât și pe cele ale viitorului: „Crezi că cenușa și morții mai știu de credința păstrată?”

La nivel plastic, spectacolul creat de Alexandru Rădvan se impune privirii cu mare forță. Personajul său tragic, Minotaurul, surprins în ipostaze care-l umanizează prin suferință și moarte, se desprinde cu pregnanță de pe fundaluri intens, violent colorate. Însuși trupul lui schingiuit, umilit, secționat e adesea modelat prin intervenție cromatică șocantă, surprinzătoare. Și oricum, nu-ți poți desprinde privirea de pe chipul Minotaurului, ce nu poartă pe el nici măcar o umbră de cruzime. Dimpotrivă, e un chip marcat de singurătate și suferință.

Întregul spectacol de la Anaid Art e conceput scenografic datorită intervenției unei instalații, dacă poate fi numită așa, realizate din rogojini și țărushi ascuțiți din lemn care acoperă scara și creează un sentiment de nesiguranță, de spaimă, (pre)vestind vecinătatea labirintului în care se ascunde Minotaurul.

Se cuvine ca cei interesați de artă să afle adresa galeriei Anaid Art, a cărei activitate o

Luiza Barcan

salut, tocmai datorită profesionalismului de care dă dovadă în promovarea artiștilor contemporani, a celor tineri îndeosebi. Diana Dochia, studentă în ultimul an la Istoria Artei, prin urmare un critic de artă la început de drum, e amfitrioana galeriei de pe strada Slobozia numărul 34 (în vecinătatea Rondului Coșbuc).

